

Armes, mètodes, executors i víctimes del delictes més alarmant

¿Com es fa un atracament?

Els atracaments a bancs ja no són notícia. Amb la seua freqüència s'han convertit en una rutina que només es trenca quan algun colp causa alguna víctima o quan el botí és excepcional.

EL TEMPS ha volgut cercar el perquè d'aquesta situació i el que hi ha al darrere.

No hi ha dubte, l'estat espanyol és el lloc del món on hi ha més atracaments". Aquest comentari d'un inspector de policia es corrobora dia rere dia en les pàgines de successos.

L'alarma social que causa aquest tipus de delictes i la freqüència amb què es dona a les nostres ciutats ha convertit l'atracament en un referent inevitable a l'hora de parlar de seguretat ciutadana. No obstant això, la imatge *ideal* del que representa un atracament té poc a veure amb el que hi ha de realitat. EL TEMPS ha parlat amb els protagonistes per conèixer les circumstàncies més freqüents d'un atracament i els diferents factors que hi intervenen; per saber, en definitiva, com es fa un atracament.

A l'hora de parlar d'atracaments cal diferenciar bàsicament dos tipus: per una banda el colp producte d'una planificació acurada perpetrat per una banda "professional" i per l'altra els que cometen grups, gairebé sempre de joves i molts d'ells enganxats a alguna droga, de manera esbojarrada i amb una planificació molt escassa. Al nostre país, la segona modalitat predomina absolutament sobre la primera: "Ací -comenta José Moreno, responsable de la brigada antiatracaments de la policia de València- qualsevol fa un atracament. A França, per exemple, hi ha molt pocs grups dedicats a això i són uns experts que resulten molt difícils de capturar, però a Espanya la cosa canvia perquè la gran majoria d'atracadors ho fan a la babalà i, a més, reincideixen, de manera que, tard o d'hora, els agafem". Les estadístiques en aquest cas sí que són contundents: més del 80% dels casos són resolts i els culpables detinguts.

Les diferències a l'hora de treballar són ben evidents. Al grup dels *professionals* es repeteixen una sèrie de pautes que en

dificulten molt la detenció: els atracadors han estudiat amb cura la sucursal o el local comercial on volen furta els diners, saben a quina hora hi ha més diners a la caixa i com es mouen els treballadors, utilitzen disfresses, les armes més freqüents són pistoles fàcils de manejar i amagar. Cada vegada que donen un colp, el botí és, com a mínim, multimilionari. "Però d'aquests -comenten fonts policiaques- no n'hi ha gaire".

Cadascuna d'aquestes bandes té les seues pròpies *marques d'autor*. Algunes operen des del dia anterior. Entren per un caixer automàtic a la nit o segresten al seu propi domicili algun treballador del banc on volen actuar. Entren amb ell de bon matí i saben que disposen d'una hora fins que arribe el públic. "Aquests atracaments -comenten les mateixes fonts-

poden durar fins i tot hores. Els atracadors demostren sang freda i no s'immunten si hi ha alteracions. Esperen amb calma a que arribe el furgó i el buiden. Després fugen en un cotxe furat o amb la matrícula canviada, un cotxe petit i ràpid".

Els altres, els que es donen tots els dies, són ben diferents. Un grup de joves entra en una sucursal aïllada de qualsevol entitat bancària, "en ocasions -indica la policia- en la mateixa on són clients", un d'ells s'acosta a una dona gran i l'amenaça amb una navalla o una escopeta de canons retallats al temps que exigeix que li donen els diners que hi ha a la caixa. Els treballadors s'espanten i, precipitadament, donen als agressors tot el que poden trobar. Les quantitats arriben poques vegades a les sis xifres. Sense cap pre-

Parlen els protagonistes

Toni (triem aquest nom a l'atzar per assegurar l'anonimat) té setze anys, viu en una ciutat dormitori de les rodalies de València i tracta de desenganxar-se de l'heroïna. "Estic molt content perquè ja fa una setmana que no taste la merda aquesta". Les coses van canviant i Toni vol deixar enrere un passat "conflictiu". Entre els afers que vol oblidar hi ha tres atracaments a entitats bancàries i un nombre indeterminat d'assalts a tendes.

va ser tot una. "Al principi estava una mica nerviós però allò estava tan solitari que vaig pensar que era impossible que ens agarraren. Quan vaig entrar ja res. I l'eixida, sense problemes: te'n dus a la dona fins a les portes perquè no et tanquen i després pegues a córrer fins a les motos on hi ha un col·lega".

L'èxit econòmic no va ser excessiu: 18.000 pessetes per a tres. Però el *mono* empaitava i havia estat molt fàcil. ¿Per

menges quan s'acaben els diners."

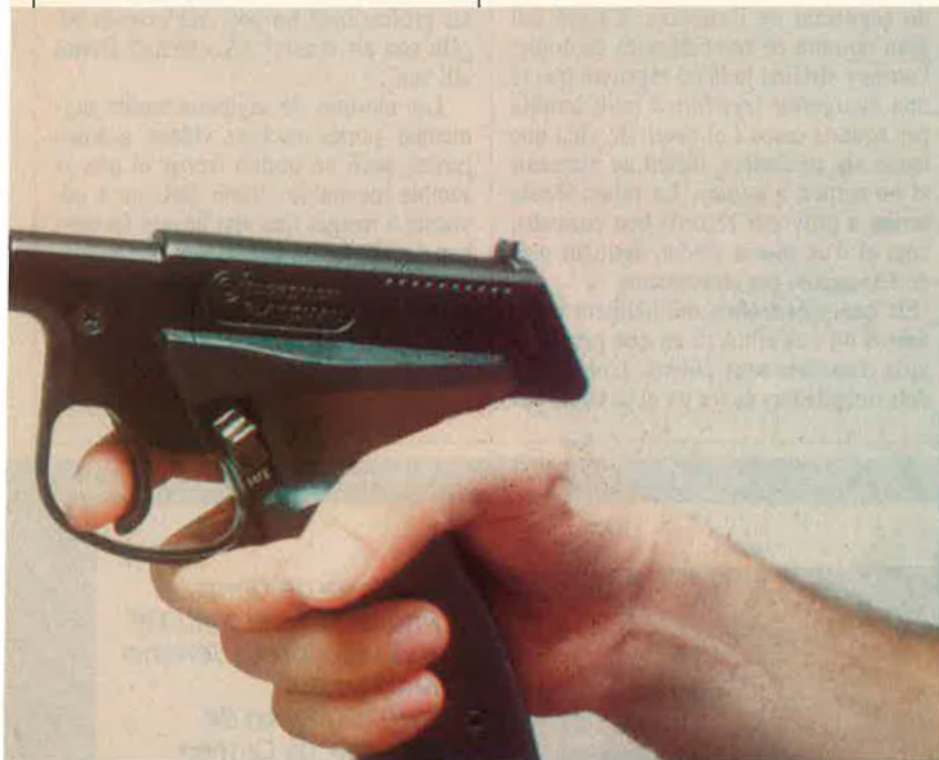
Però no tot va anar bé. "Una vegada decidírem furta un cotxe per a no anar amb les nostres motos. Era un Kaddet. Li trencàrem el bloqueig però després d'eixir a tota llet, resulta que es tornava a bloquejar als cent metres i ens la fotérem contra un fanal. Férem molt de soroll i va eixir la gent a les finestres. Haguérem d'eixir corrent. A mi no em va passar res perquè anava darrere però el conductor es trencà alguna costella contra el volant". En altres ocasions el botí va ser ridícul. "En una paradeta traguérem 6.000 pessetes per a quatre. A més, estaven els fills de l'ama i es posaren a plorar. T'entra una mala història però vas de *mono* i continues".

Encara que hi havia diners, a poc a poc la cosa va anar degenerant. "Es pel cavall, ja tot et dóna igual. Mira, anàrem a Catarroja a una tenda que ja teníem controlada. Sempre hi havia només una dona i quan arribàrem va i ens trobem tota la família. No poguérem fer res i, no sé per què, aquell dia estava tota la gent al carrer i no podíem furta ni un cotxe. Com no duien un duro per al tren entràrem a una tenda i mentre un distreia la tendera l'altre agarrà una cisalla. Després tractàrem de furta una moto, trencant el cademat amb la cisalla, per a tornar al poble, però triàrem una que estava a prop de l'autopista i ens van veure; de seguida teníem allí els monos".

"No va ser definitiu -continua Toni- però em vaig adonar que la cosa anava molt malament. També em feia por que m'inxamparen perquè alguns amics que han estat a la garjola han sortit pitjor, totalment rebotats i pensant només en el pròxim atracament. Havia de deixar-m'ho".

Edu pensa de manera diferent. Acaba de sortir amb la condicional -"perquè m'agafaren amb la càmera del banc"-, i espera judici però no vol canviar de *professió*. "Mira, jo no em jugue la vida per 70.000 peles damunt d'una bastida. Ara sé el que no he de fer. A mi no em tornaran a agafar. Tinc amics que els enxamparen perquè han gastat molts diners en compres o perquè portaven la mateixa roba dues vegades. Però a mi no em passarà, ara ho prepararé més i amb calma perquè jo no estic enganxat i no tinc pressa. I no tinc cap remordiment perquè jo vaig furta una bona pasta però després vaig llegir al diari que el banc deia que li havíem furta molt més. Són uns lladres i se me'n fot tot perquè sé que no es quedaran sense diners pel que jo m'enduga".

J. S.

"Per sort -comenta- a mi la pasma no m'ha enxampat mai". Sense antecedents, Toni podria escapar de la justícia si no és reconegut per alguna càmera dels bancs on actuà, el contrari significaria haver d'interrompre el seu tractament.

"Al principi en consumia poca, només per a col·locar-me, però prompte em vaig adonar que em feia falta. Els diners no m'hi arribaven i em vaig decidir a furta ràdio-cassettes. Un dia, amb uns col·legues, vaig estar discutint. Resulta que si t'agafen en un cotxe et cau la mateixa pena que si t'agafen en un banc, així que no valia la pena continuar. Ho xarràrem i decidírem fer-nos-en un". La preparació no va ser gaire complicada. "No ens menjàrem massa el pot. El dia abans anàrem a veure si hi havia guàrdia jurat. Com que no hi havia, tornàrem al matí, esperàrem que entrara una iaia i cap a dins". Entrar i eixir

què no repetir-hi? Els altres dos colps no van ser molt diferents. La sofisticació no passà d'esperar que vinguera el furgó blindat a descarregar diners o de col·locar-se una mitja sobre el rostre. "Al principi encara estàs nerviós però només crides 'esto es un atraco' se't passa tot".

Els botins milloraren. "En l'últim traguérem més d'un quilo i només n'érem tres". El comportament es repetia. "Repartíem els papers, tu a les motos, tu amenaces, tu a per la dona (sempre has d'agarrar una dona perquè un home se't pot rebotar). Entràvem i sense cap problema. Utilitzàvem ganivets o alguna pistola de perdigons. Després repartíem per igual i cadascú li donava un 10 o un 15 per cent al que vigilava les motos. La pasta la gastàvem immediatament en droga i si en teníem més, en dinarots en bons restaurants. És de puta mare però no vege el *marró* que et

caució, el grup ix a corre-cuita després d'haver arrossegat la dona que han amenaçat i que es troba a punt d'un atac de nervis. En girar un cantó troben un amic que els vigilava les seues pròpies motos i fugen amb elles.

A partir d'ara comença a funcionar un dispositiu policíac que es basarà principalment en els errors comesos pels delinqüents. Molts d'ells no han prestat atenció a les càmeres de vídeo dels bancs o han utilitzat vehicles propis en els quals la gent s'ha fixat per la manera imprudent de conduir durant la fugida, però encara hi ha més: "Hem identificat gent per atracar dues vegades la mateixa sucursal amb la mateixa roba, per perdre la cartera mentre feia l'atracament o per ser veïns del lloc on atraquen", comenten fonts policíacques. En ocasions, aquesta mena d'atracaments *aficionados* s'assembla més a una pel·lícula còmica que a un delictes. Els casos són molts: "A València -comenta José Moreno- hem vist atracaments fets per una xiqueta que ha muntat sobre el vidre que separa els treballadors dels clients i ha amenaçat els caixers amb una destrat o el d'un jove que entrà amb un paquet sota la samarre-

ta dient que era una bomba i que la faria explotar si no li ho donaven tot. Ho aconseguí i el paquet va resultar ser un pot de coca-cola".

Els atracaments s'han convertit en una rutina. Les entitats bancàries tenen contractes amb assegurances que cobreixen entre el 50 i el 100% del valor furat i, en general, valoren positivament l'actuació de la policia però es fan la mateixa pregunta que molts dels agents: "¿Per què hi ha tants atracaments?". "Els mateixos individus detinguts, en ser posats en llibertat tornen a reincidir, aquesta és la resposta", comenta Luis F. Panea, cap de seguretat de Bancaixa. La raó del gran nombre de reincidències és doble: l'estrany sistema judicial espanyol que té una *benignitat legislativa* molt àmplia per aquests casos i el nivell de vida que tenen els atracadors, difícil de mantenir si no tornen a *actuar*. La reincidència arriba a provocar rècords ben curiosos, com el d'un menor d'edat, detingut més de 15 vegades per atracaments.

Els bancs es troben normalment indefensos en una situació en què perilla la vida d'un dels seus clients. L'obligació dels treballadors és fer tot el possible per

evitar l'atracament i avisar la policia, ja que, en cas contrari, l'estat podria arribar a querellar-se contra l'entitat. La distinció entre negligència i prudència és difícil però, segons Panea, "davant de tot, hi ha l'interès específic de salvaguardar la integritat física dels clients i dels treballadors".

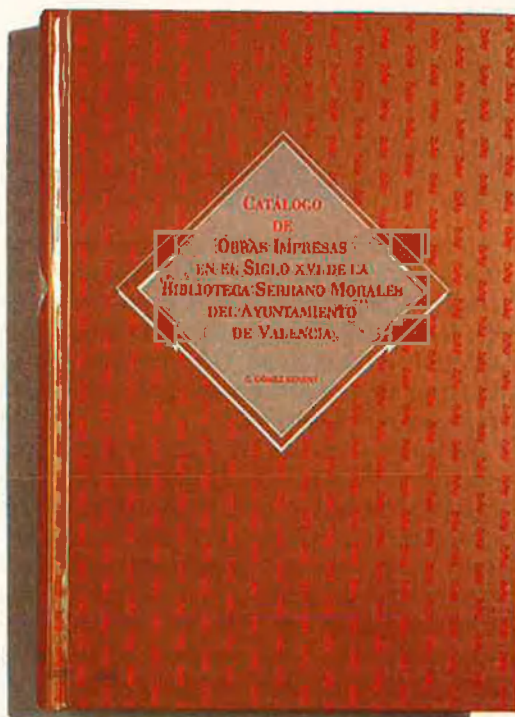
Així les coses, el nombre d'atracaments augmenta dia a dia. La poca "professionalitat" fa que els bancs siguen cada vegada més, els objectius més específics. "A les joieries -comenten fonts policíacques- no hi ha diners sinó or o *colorat*, com diuen molts delinqüents, i si no ets professional no pots col·locar-lo bé. ¿On són els diners? ¿Als bancs? Doncs allí van".

Les mesures de seguretat també augmenten: portes resclosa, vídeos, guardes jurats, però no poden frenar el que ja sembla inevitable: "Hem detingut a advocats o metges que mai havien fet res i han decidit fer un atracament per problemes econòmics. És increïble quanta gent pensa que un atracament és la manera més ràpida de guanyar diners".

Jordi Sebastià

NOVETAT

La col·lecció "Patrimoni Bibliogràfic Valencià", que s'inicia amb aquesta obra, posarà a disposició del públic els fons existents en les biblioteques valencianes. L'edició acurada, il·lustracions interiors i índexs, fan d'aquesta col·lecció un instrument necessari per als investigadors.

Catálogo de Obras Impresas en el siglo XVI de la Biblioteca Serrano Morales del Ayuntamiento de Valencia, de Carmen Gómez-Senent Martínez. P.V.P.: 2.500

FORMES DE PAGAMENT

Enviant taló a nom de LLIG.
Llibreria de la Generalitat.
Pl. Manises, 3. 46003 València.
Telèfon (96) 386 61 70.

Enviant justificant de transferència bancària al compte corrent:
Núm. 3110.200.000030/2
Caixa d'Estalvis Provincial d'Alacant i València.